



## PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 110/23

Luksemburgā, 2023. gada 22. jūnijā

Ģenerālvokāta secinājumi lietā C-588/21 P | *Public.Resource.Org* un *Right to Know*/Komisija u.c.

### **Ģenerālvokātes L. Medinas ieskatā Eiropas saskaņotajiem tehniskajiem standartiem būtu jābūt brīvi pieejamiem bez maksas to īpašās juridiskās iedabas dēļ – kā aktiem, kas ir daļa no Savienības tiesībām**

*Tiesai būtu jāatceļ pārsūdzētais spriedums un Komisijas lēmums, ar kuru ir atteikta piekļuve pieprasītajiem saskaņotajiem tehniskajiem standartiem*

*Public.Resource.Org Inc.* un *Right to Know CLG* ir divas bezpeļņas organizācijas, kuru galvenais mērķis ir padarīt tiesību aktus brīvi pieejamus visiem pilsoņiem. Organizācijas ir vērsušās Vispārējā tiesā, lūdzot atcelt Komisijas lēmumu, ar kuru tām tika atteikta piekļuve četriem saskaņotajiem tehniskajiem standartiem, ko pieņēmusi Eiropas Standartizācijas komiteja (CEN), konkrēti – par rotaļlietu drošumu. Tā kā šo organizāciju prasība tika noraidīta, tās Vispārējās tiesas spriedumu ir pārsūdzējušas Tiesā.

Šodienas secinājumos ģenerālvokāte Laila Medina vērtē jautājumu, vai tiesiskums, pārskatāmības princips un tiesības piekļūt Eiropas Savienības iestāžu dokumentiem prasa, lai saskaņotie tehniskie standarti būtu brīvi pieejami bez maksas.

Organizācijas ir norādījušas, ka Vispārējā tiesa esot pieļāvusi tiesību kļūdu, jo tā esot vērtējusi pieprasīto saskaņoto tehnisko standartu aizsardzību no autortiesību viedokļa, un tas neesot pareizi. Tās apgalvo, ka saskaņotie tehniskie standarti nevar tikt aizsargāti ar autortiesībām, jo tie ir daļa no Savienības tiesībām, un tiesiskums prasa brīvu piekļuvi tiesību aktiem.

Ģenerālvokāte L. Medina norāda: lai arī Tiesa jau ir atzinusi, ka saskaņotajiem tehniskajiem standartiem ir tiesiskās sekas, tie ir daļa no Savienības tiesībām un var būt saistoši, Tiesa vēl nav spriedusi par šo standartu precīzu iedabu. Turpinājumā ģenerālvokāte izvērtē saskaņoto tehnisko standartu kā tādu aktu būtību, kas veido Savienības tiesības. Viņas ieskatā saskaņotie tehniskie standarti nav tikai vienkārši īstenošanas pasākumi, ko pieņēmusi privāttiesību struktūra (proti, viena no trim Eiropas standartizācijas organizācijām, kā, piemēram, CEN), bet – saskaņā ar Savienības tiesību aktiem izveidotajā Savienības standartizācijas sistēmā – tie būtu jāuzskata par tādiem, ko pieņēmusi Komisija, vai pēdējā minētā jebkurā gadījumā ir atbildīga par saskaņoto tehnisko standartu pieņemšanu kopā ar konkrēto Eiropas standartizācijas organizāciju. Komisijas kā lēmējas lomu apstiprina arī saskaņoto tehnisko standartu pieņemšanas procedūra, jo tieši Komisija pārvalda saskaņoto tehnisko standartu sagatavošanas procesu, tai skaitā pārvērš standarta projektu aktā, kas ir daļa no Savienības tiesībām, tiklīdz *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* ir publicēta atsauce uz konkrēto saskaņoto tehnisko standartu.

Attiecībā uz saskaņoto tehnisko standartu tiesiskajam sekām ģenerālvokāte L. Medina norāda, ka to ievērošana ir pamats prezumpcijai par atbilstību Savienības sekundāro tiesību aktu pamatprasībām. Tas faktiski nozīmē, ka saskaņotie tehniskie standarti rada tādas pašas sekas kā obligāti noteikumi jebkurai fiziskai vai juridiskai personai, kura prasa apstrīdēt šo prezumpciju saistībā ar konkrēto precī vai pakalpojumu, kā arī to, ka strīdus gadījumā

atsaukšanās uz saskaņotajiem tehniskajiem standartiem tieši ietekmē pierādīšanas pienākumu. Visbeidzot, tiklīdz saskaņotie tehniskie standarti ir pabeigti un atsauce uz tiem publicēta *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, ikvienai dalībvalsti tie –negrozīti – ir jāpieņem kā valsts standarti un sešu mēnešu laikā jāatceļ pretrunīgie standarti.

Turpinājuma ģenerālvokāte L. Medina izvērtē, kā saskaņotos tehniskos standartus ietekmē tiesiskuma prasības, norādot, ka tiesiskums prasa, lai ikviena Savienības fiziska un juridiska persona varētu brīvi piekļūt Savienības tiesību aktiem. Ģenerālvokātes skatījumā Tiesai šajā lietā būtu jāvadās no pārskatāmības principa, jo nevienam pilsonim nevar liegt iespēju “oficiāli” iepazīties ar saskaņoto tehnisko standartu saturu, kas pilsoni tieši vai netieši var ietekmēt. Šajā kontekstā ģenerālvokāte secina, ka tiesiskums prasa brīvu un bezmaksas piekļuvi saskaņotajiem tehniskajiem standartiem. Tādējādi ar saskaņotajiem tehniskajiem standartiem kā standartizācijas aktiem, kas ir daļa no Savienības tiesībām, tiek īstenoti Savienības sekundārie tiesību akti, un tie būtu jāpublicē *Oficiālajā Vēstnesī*, lai nodrošinātu to izpildi un piekļuvi tiem.

Ģenerālvokāte L. Medina norāda: **Savienības tiesību kopumā un jo īpaši piekļuves Savienības tiesībām mērķu labad un ņemot vērā saskaņoto tehnisko standartu neaizstājamo lomu Savienības sekundāro tiesību aktu izpildē un to tiesiskās sekas, tiem principā nevajadzētu būt aizsargājamiem ar autortiesībām.**

Ģenerālvokātes ieskatā no LESD 297. panta izriet, ka Savienības tiesības principā nav aizsargājamās ar autortiesībām. Viņa norāda, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, jo nav izvērtējusi, vai tiesības (un līdz ar to saskaņotos tehniskos standartus, kas ir daļa no Savienības tiesībām) var aizsargāt ar autortiesībām. Turpinājumā viņa paskaidro, ka pat tad, ja saskaņotos tehniskos standartus varētu aizsargāt ar autortiesībām, brīva piekļuve tiesību aktiem tomēr prevalē pār autortiesību aizsardzību. Tāpēc ģenerālvokāte piedāvā atcelt pārsūdzēto spriedumu.

Papildus ģenerālvokāte L. Medina ierosina Tiesai atcelt Komisijas lēmumu par atteikumu piekļūt pieprasītajiem saskaņotajiem tehniskajiem standartiem.

**PIEZĪME.** Ģenerālvokāta secinājumi Tiesai nav saistoši. Ģenerālvokāta uzdevums ir, rīkojoties pilnīgi neatkarīgi, piedāvāt Tiesai juridisku risinājumu viņam nodotajā lietā. Tiesas tiesnešu apspriedes par šo lietu sāksies tikai tagad, un spriedums tiks pasludināts vēlāk.

**PIEZĪME.** Tiesā var pārsūdzēt Vispārējās tiesas spriedumu vai rīkojumu vienīgi par tiesību jautājumiem. Pārsūdzībai principā nav apturošas iedarbības. Ja apelācijas sūdzība ir pieņemama un pamatota, Tiesa atceļ Vispārējās tiesas nolēmumu. Ja lieta ir gatava izspriešanai Tiesā, tad tā pati var pieņemt galīgu nolēmumu. Pretējā gadījumā tā nodod lietu atpakaļ Vispārējai tiesai, kurai nolēmums, ko Tiesa pieņēmusi apelācijas tiesvedībā, ir saistošs.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

Pilns secinājumu [teksts](#) tiek publicēts *CURIA* tīmekļvietnē to sniegšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Marta Ošleja ☎ (+352) 4303 6005.

Secinājumu nolasīšanas attēli ir pieejami no [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106.

Palieciēt ar mums!

